ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Ostravě rozhodl v hlavním líčení konaném dne 21. června 2024 v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Dalibora Zechy a přísedících Ing. Jarmily Charvátové a Ing. Jany Procházkové

takto:

Obžalovaný

Michal K., narozený xxx v xxx, trvale bytem xxx,

je vinen, že

dne 18. 4. 2023 v době kolem 10.16 hod. v Ostravě - Kunčicích řídil v levém jízdním pruhu pozemní komunikace ul. Frýdecké ve směru od ul. Mostní ke křižovatce s ul. Bednářskou a Na Července osobní automobil Škoda Octavia, RZ xxx, nevěnoval přitom náležitou pozornost situaci v silničním provozu, zejména řádně vyznačenému přechodu pro chodce nacházejícímu se bezprostředně za uvedenou křižovatkou a cyklistovi Václavu N., narozenému xxx, stojícímu s jízdním kolem Sundance na chodníku vpravo ve směru jízdy vozidla Škoda Octavia před tímto přechodem pro chodce, kteréhožto cyklistu mohl vidět a také viděl ve vzdálenosti výrazně delší než zábrzdné z rychlosti 50 km/h (+-5 %), kterou jel, přičemž pokračoval touto nepřiměřenou rychlostí v jízdě a ačkoliv vozidla v pravém jízdním pruhu ve směru jeho jízdy snižovala rychlost jízdy či zastavovala před uvedeným přechodem pro chodce, na danou situaci v silničním provozu reagoval nesprávně, opožděně, až poté, co jmenovaný cyklista vjel na jízdním kole v rozporu s § 54 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), na předmětný přechod pro chodce a přejížděl po něm vozovku ul. Frýdecké z pravé na levou stranu ve směru jízdy vozidla Škoda Octavia, v důsledku čehož se v prostoru přechodu pro chodce v části levého jízdního pruhu vozidlo Škoda Octavia při rychlosti jízdy cca 39,9 km/h. svou pravou částí tečně střetlo s projíždějícím cyklistou Václavem N., který tak byl sražen na vozovku a utrpěl komplex úrazových změn zahrnující mj. tržně zhmožděnou ránu levé poloviny hlavy, krevní výron pod tvrdou plenu mozkovou (subdurální hematom) s přesunem

středočárových struktur mozku a nutností neurochirurgické intervence, prokrvácení omozečnic (subarachnoidální krvácení), sériovou zlomeninu třetího až osmého žebra vlevo a dále desátého žebra vlevo, zhmoždění levé plíce a zakrvácení do levé pohrudniční dutiny, ischemické změny mozkové tkáně a přítomnost krve v postranních mozkových komorách, kteréžto úrazové změny vedly k rozvoji bezvědomí a imobilizaci poškozeného Václava N. s nutností jeho dlouhodobé hospitalizace a dlouhodobé umělé plicní ventilace, přičemž u jmenovaného poškozeného došlo následně v příčinné souvislosti s předmětným úrazovým dějem k rozvoji lalůčkového zánětu plic, který vedl ke smrti poškozeného v Léčebně dlouhodobě nemocných Chronicare Nord s.r.o. dne 29. 7. 2023, čímž obžalovaný porušil zákonné povinnosti uvedené v § 4 písmena a), písmena b), § 5 odstavec 1 písmena b), písmena h), odstavec 2 písmena f) a § 18 odstavec 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu),

tedy

jinému z nedbalosti způsobil smrt a takový čin spáchal proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona,

čímž spáchal

přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odstavec 1, odstavec 2 trestního zákoníku

a odsuzuje se

podle § 143 odstavec 2 trestního zákoníku **k trestu odnětí svobody v trvání 18 (osmnáct) měsíců.**

Podle § 81 odstavec 1 trestního zákoníku a § 82 odstavec 1 trestního zákoníku se **výkon tohoto trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 30 (třicet) měsíců.**

Podle § 67 odstavec 1, odstavec 2 písmeno b), § 68 odstavec 1, odstavec 2 trestního zákoníku se obžalovanému dále ukládá **peněžitý trest ve výši 20 000 (dvacet tisíc) Kč, který se ukládá v 40 denních sazbách, přičemž denní sazba činí 500 Kč.**

Podle § 68 odstavec 5 trestního zákoníku se obžalovanému umožňuje uhradit peněžitý trest **ve splátkách ve výši 2 000 (dva tisíce) Kč měsíčně** splatných vždy do posledního dne v měsíci, počínaje měsícem nabytí právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu v Ostravě. Výhoda splátek odpadá v případě, že obžalovaný nezaplatí dílčí splátku včas.

Podle § 73 odstavec 1, odstavec 3 trestního zákoníku se obžalovanému dále ukládá trest **zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel v trvání 24 (dvacet čtyři) měsíců.**

Podle § 228 odstavec 1 trestního řádu je obžalovaný **povinen zaplatit**:

- na náhradě majetkové škody poškozené **Všeobecné zdravotní pojišťovně,** IČO: 41197518, se sídlem Orlická 2020/4, Praha 3, částku **1 550 568,60 Kč,**
- poškozené **Alžbětě N.,** narozené xxx, bytem xxx, na náhradě nemajetkové újmy částku **560 000 Kč.**

Podle § 229 odstavec 2 trestního řádu se poškozená Alžběta N., narozená xxx a **Všeobecná zdravotní pojišťovna,** IČO: 41197518, odkazuje se zbytky svých nároků na náhradu újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. **Obžalovaný Michal K.** vytýkané jednání popřel. Mrzí jej, co se stalo panu poškozenému N. Uvedl, že se blížil k přechodu a na něm viděl stát chodce na jízdním kole (poškozeného) připraveného k jízdě. Jel v levém jízdním pruhu, před ním tzv. ob jedno auto v pravém jízdním pruhu jelo vyšší vozidlo dodávkového charakteru. Vozidlo mu znemožňovalo výhled. Jakmile se blížili k přechodu, začalo vozidlo v pravém pruhu prudce brzdit. Nevěděl, z jakého důvodu, ale začal brzdit také. V tu chvíli viděl přes kapotu druhého vozidla poškozeného, a proto strhl řízení na levou stranu, aby se poškozenému vyhnul. Najel na betonový ostrůvek, který byl uprostřed a zůstal na něm stát. Poškozeného se nedotkl, ale dle jeho názoru se poškozený lekl, když uviděl jeho vozidlo, a upadl. Na vozidle nemá žádné poškození a rovněž kolo poškozeného vypadalo, jako by jej pouze někdo položil, protože na něm nebylo žádné viditelné poškození. Zrcátko svého vozidla si poškodil o dopravní značení na betonovém ostrůvku. Po dopravní nehodě šel pomoci poškozenému, který ležel na zemi. Poškozenému tekla krev ze zadní části hlavy asi tím, jak upadl. Byl při vědomí a snažil se komunikovat. Z úst poškozeného byl velmi cítit alkohol. Všiml si, že poškozený v košíku na kole vezl pivo a tvrdý alkohol, který se na zemi rozbil.

2. Pokud byl poškozený konfrontován s výpovědí z přípravného řízení ohledně jeho tvrzení o prudkém brždění vedle jedoucího vozidla uvedl, že to ve výpovědi z přípravného řízení být musí. Určitě to v první nebo druhé výpovědi říkal. Dále obžalovaný doplnil, že i on sám intenzivně brzdil, jakmile uviděl brzdové světlo druhého vozidla. (Skutečnost, že viděl brzdová světla následně obžalovaný v rámci závěrečného vyjádření popřel). Nepočítal, že řidič bude pouštět cyklistu přes přechod, který na něm nemá vůbec co dělat.

3. K osobním poměrům uvedl, že podniká, má celkem velké dluhy z podnikání, a to asi ve výši necelého 1 miliónu korun. Dluhy splácí. Podniká v gastronomii, kdy má provozovny, u kterých zajišťuje zásobování. Jde o dětský koutek s kavárnou a cukrárnu s kavárnou v Havířově. Má xxletou dceru, kterou vychovává ve společné domácnosti s družkou. Exekuční ani insolvenční řízení proti němu není vedeno. Je slušný člověk, žije beztrestně. K opětovnému dotazu na předchozí trestní stíhání obžalovaný nicméně připustil, že byl odsouzen za trestný čin související s dopravou, kdy dle jeho slov se jednalo o jeho vlastní blbost, za kterou dostal zákaz řízení. Naboural své vlastní auto pod vlivem alkoholu. Přestupky v dopravě nějaké má, ale žádné závažné. Od dopravní nehody se žádného dopravního přestupku nedopustil.

4. S poškozenými ani s jeho rodinou v kontaktu po dopravní nehodě nebyl, protože mu bylo řečeno vyšetřujícími policisty, že mu nemohou nic říct. Pojišťovna čeká na výsledek hlavního líčení. Vyjádřil se také ke zdravotnímu stavu poškozeného, kdy uvedl, že dle konzultace v rodině, kde má i lékaře, se domnívá, že zápal plic mohl být způsoben umělou plicní ventilací. Zápal plic mohl být způsoben i něčím z dřívějška. K dotazům na to, zda pouští cyklisty na přechodu, obžalovaný v obecné rovině odpovídal, že na přechodu pro chodce nemá cyklista přejíždět na kole. Pokud by vedl kolo, cyklistu pustí. Upřesnil, že jeho vozidlo má ABS.

5. **Z výslechu znalce z oboru dopravy Ing. Miroslava Škandery** bylo zjištěno, že bezprostředně před střetem mělo vozidlo obžalovaného rychlost 50 km/h s odchylkou plus mínus 5 %. Cyklista, poškozený, jel rychlostí 10,7 km/h. V době střetu mělo vozidlo rychlost 39 km/h a při nárazu do betonových zábran 33 km/h rovněž s odchylkou plus mínus 10 %. V době, kdy viděl obžalovaný poškozeného na chodníku u přechodu, se nacházel ve vzdálenosti 40,6 metrů před střetem. Reagovat obžalovaný začal 18 metrů před střetem. Z rychlosti 50 km/h potřeboval obžalovaný k zastavení prudkým a náhlým brzděním 24,51 metrů. Aby nehodě zabránil musel by v době reakce, tedy ve vzdálenosti 18 metrů od střetu, jet rychlostí do 34 km/h. Znalec na závěrech písemného znaleckého posudku setrval, plně na závěry odkázal. Znalecký posudek vycházel z obsahu spisového materiálu, zejména z úředních záznamů o podaných vysvětleních Michala K., Lenky O., Michaely L., Lukáše S., Petry V., jakož i z protokolu o ohledání místa činu včetně pořízené fotodokumentace. K vypočtené rychlosti znalec uvedl, že vychází z deformací do betonového ostrůvku a také ze zaznamenané brzdné stopy na cestě. Přepočet je dostatečně přesný.

6. Znalec doplnil, že vycházel z tečného střetu, neboť policie při ohledání zjistila poškození pravých předních a zadních dveří, jakož i poškození zpětného zrcátka. Současně dle výpovědí svědků, měl poškozený vyletět do vzduchu a následně spadnout, což vylučuje pád. Znalec při svém výslechu doplnil, že v případě, kdy by chodec jízdní kolo vedl rychlostí 3,6 km/h, což je běžná rychlost chodce odpovídající jeho věku, pak při shodné dráze vozidla by ke střetu s chodcem nedošlo. Řidič by se střetu s chodcem vyhnul a narazil do betonového ostrůvku. Při rychlosti chodce 4 km/h by ke střetu s chodcem již došlo. Zároveň znalec vyloučil, že by na rychlosti vedení kola mělo vliv, že poškozený vezl nákup. Znalec uvedl, že s ohledem na blokovací stopy na vozovce nebylo v chodu ABS. Dále znalec vysvětlil i metody výpočtu rychlosti přes deformační stopy. Vyloučil, že by na závěry mělo vliv to, že v programu pracoval s modelem deformací vozidla Volkswagen Golf, neboť vždy dochází k přepočtu na konkrétní model vozidla. Znalec se vyjádřil i k tomu, že kdyby došlo k omezení výhledu obžalovaného, jde většinou o krátký úsek 1 sekundy, což v daném případě znamená, že by i tak měl obžalovaný možnost reagovat na chodce a včas zastavit.

7. V této části soud uvádí, že návrh na doplnění dokazování opětovným výslechem, zamítl. Obhajoba požadovala, aby se znalec vyjádřil k tomu, jak by nehodový děj probíhal, pokud by cyklista kolo vedl, zda pokud by zastavil, jestli by došlo ke střetu či nikoliv. Soud konstatuje, že otázka na způsob reakce chodce, pokud by vedl kolo a spatřil by blížící se vůz, není otázka, na kterou by mohl znalec v rámci své působnosti zodpovědět. Jeho oborem je posouzení technických záležitostí při dopravní nehodě. Jinými slovy, znalec je schopen z objektivních stop dopočíst rychlost vozidla, směr pohybu a také například rychlost při nárazu s ohledem na deformační zóny, ale není schopen zodpovědět, jak by se zachoval jedinec při nějaké situaci. Takový závěr není schopen poskytnout nejspíše žádný znalec, neboť by závěr byl spekulací. Chování lidské osoby nelze s potřebnou jistotou předvídat.

8. **Svědkyně Lenka O.** uvedla, že přicházela po ulici Bednářské směrem k Frýdecké, kdy uslyšela brzdy a následně náraz. Doběhla na místo a viděla vozidlo na betonovém ostrůvku. Před vozidlem v levém jízdním pruhu směrem na Ostravu viděla poškozeného a v pravém jízdním pruhu jízdní kolo. K poloze odkázala na předložený nákres na č. l. 29. K poškozenému uvedla, že byl zraněný a v bezvědomí. Na místo volala sanitku, neboť řidič nemohl najít telefon. Nevšimla si, že by někdo manipuloval s kolem. Dále uvedla, že byl cítit z poškozeného alkohol, ale těžko soudit, jestli to nebylo tím, že při nehodě došlo k poškození lahve piva a poškozený byl pivem politý či skutečně tím, že by poškozený byl pod vlivem alkoholu.

9. **Svědek Lukáš S.** uvedl, že řídil dodávku se skříňovou nástavbou od společnosti JIP. V místě, kde se rozvětví pruh na dva pro jeden směr jízdy, jej předjelo vozidlo obžalovaného. Blížil se k místu dopravní nehody, které je za křižovatkou. Z dáli viděl poškozeného, který je z pravé strany, ale nepamatuje si, jestli po chodníku nebo po silnici. Cyklistu registroval z boku, vypadalo to, jako by jel z té ulice. Na kole šlapal a nejel rychle. Vybavuje si nehodu. Cyklista se nepodíval ani doprava ani doleva a vjel bezmyšlenkovitě na přechod a došlo ke střetu. Dle subjektivního názoru obžalovaný nemohl se situací nic udělat. Vozidlo obžalovaného zůstalo na bariérách. Osobně zůstal stát na křižovatce, nehoda se stala asi 200 nebo 300 metrů před ním. Po střetu vozidla s cyklistou viděl, jak cyklista vyletěl, ve vzduchu se kroutil a dopadl přímo do levého pruhu. Tělo cyklisty bylo nad úrovní střechy vozidla obžalovaného. Cyklista dopadl asi necelý metr dále, přímo před přechod. Kolo mohlo být dva tři metry dále v pravém jízdním pruhu pro stejný směr jízdy. V době před nehodou jel rychlostí asi 50 km/h. Obžalovaný se mu po předjetí vzdaloval. Před přechodem mu přišlo, že vozidla zpomalují. Před ním bylo asi jedno malé auto typu Toyota Aygo. Další vozidla si nevybaví. K náčrtku (č. l. 35) uvedl, že je to nejspíš to, co s komisařem maloval.

10. **Svědkyně Petra V.** uvedla, že jela jako třetí nebo čtvrté vozidlo v pravém jízdním pruhu ve směru na Ostravu. Vozidla před ní brzdila, a proto brzdila také. Kolem ní projelo vozidlo obžalovaného. Následně vyhlédla před sebe a před vozidly uviděla vyjíždět poškozeného na kole. Došlo ke střetu, po kterém poškozený vylétl dost do vzduchu, rotoval a následně spadl na zem. K nákresu uvedla (č. l. 38), že jej kreslila s policisty.

11. **Svědek Pavel P.** uvedl, že jel po Frýdecké do Ostravy. U odbočky na ulici Na Července je přechod pro chodce, kde z dálky viděl na chodníku přijíždět z protisměru, ve směru od Rudné, cyklistu. Přijel k přechodu, slezl a následně pokračoval na přechod. Ve chvíli, kdy jej viděl, začal brzdit. Nevybaví si, jestli cyklista kolo vedl, nebo na něm jel. V levém jízdním pruhu jej míjela Octavia. Podvědomě cítil, že to nepadne dobře, a proto zastavil před hranicí křižovatky. Osobní auto nabouralo do betonového ostrůvku a při tom přibralo cyklistu. Cyklista dojel k přechodu, zastavil, podíval se na něj a následně se rozjel. Před přechodem jel asi 50 km/h, brzdit začal volně, nemusel agresivně šlápnout na brzdu. Brzdit začal možná 30 nebo 40 metrů před odbočkou. Octavii viděl nejprve ve zpětném zrcátku asi 40 metrů za ním. Vozidlo se k němu blížilo. Vozidlo se před něj dostalo poté, co začal brzdit. Zastavil zhruba 10 a více metrů před hranicí křižovatky. Brzdit začal ve chvíli, kdy cyklista zastavil u toho přechodu. Chtěl mu dát přednost. Po střetu cyklista letěl nahoru, byl nadhozen a následně spadl dolů. Nerotoval. Jel vozidlem Dacia, je to vyšší vozidlo.

12. **Za souhlasu stran byl čten úřední záznam o podaném vysvětlení svědkyně Michaely L.,** která uvedla, že dojížděla z Ostravy na Vratimov, kdy v protisměru uviděla stát vozidla a další za nimi dojížděli na blikačky. Před vozidlem ležel muž v levém jízdním pruhu. Jízdní kolo bylo v pravém jízdním pruhu. Vše zakreslila do náčrtku. Na místě volala záchranku a poškozenému pomáhala. Z poškozeného byl cítit alkohol.

13. Za souhlasu stran byl čten znalecký posudek z **oboru zdravotnictví, odvětví chirurgie z č. l. 95-107.** Ze znaleckého posudku byla zjištěna zranění, která korespondují se závěry znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství a mají odraz ve výroku rozsudku. V důsledku mozkového poranění došlo ke vzniku kóma. Poškozený byl taky dlouhodobě na plicní ventilaci s tracheostomií. Následky hodnotil znalec jako trvalé.

14. Za souhlasu stran byl čten znalecký posudek z **oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství z č. l. 112-146.** Ze znaleckého posudku bylo zjištěno, že příčinou úmrtí poškozeného byl lalůčkový zánět plic, který vedl ke smrti. Již od dopravní nehody utrpěl poškozený rozsáhlé nitrolební úrazové změny, které vedly k rozvoji bezvědomí, k imobilizaci s nutností dlouhodobé hospitalizace a dlouhodobé umělé plicní ventilace. Od počátku byl stav hodnocen jako beznadějný, bez možností zlepšení klinického stavu. Všechny zranění byla způsobena tupým násilím velké intenzity síly, které působilo proti hlavě a plošně proti levé straně hrudníku. Zranění lze vysvětlit nejen nárazem do karosérie, ale také následným dopadem na vozovku. V rozsahu dolních končetin nebyly zjištěny typické úrazové změny svědčící pro primární kontakt s osobním automobilem, či jeho zachycení, ale uvedená skutečnost nevylučuje náraz do jízdního kola mimo tělo cyklisty. Případně tečné zachycení poškozeného. Znalecký posudek vyloučil onemocnění přirozené povahy, které by případně mohlo vést ke smrti nebýt dopravní nehody.

15. Ve věci byly provedeny listinné důkazy, kdy z protokolu o nehodě v silničním provozu bylo zjištěno místo dopravní nehody, jakož i místo všech věcných stop, jako jsou úlomky vozidla, rozsah poškození jízdního kola, ale také byla zjištěna i poškození vozidla. Tato jsou popsána policistou zpracovávajícím protokol, ale zachycena jsou i na fotodokumentaci, a to zejména na fotografii 56 až 61. Nutno s ohledem na obhajobu obžalovaného podotknout, že jde o pravou stranu vozidla. Z výsledkové zprávy k toxikologickému vyšetření bylo zjištěno, že v odběrovém vzorku z 11.15 hodin, tedy hodinu po dopravní nehodě, nebyla zjištěna přítomnost alkoholu v krvi poškozeného. Z kamerových záznamů bylo zjištěno, že je obsažen záznam od společnosti SoftCotton, který potvrzuje, že poškozený na kole jel, pomalou jízdou v protisměru obžalovaného po přilehlém chodníku. Další kamerové záznamy mají význam pro zachycení pohybu vozidla obžalovaného, ale i svědků. Samotnou dopravní nehodu kamerový záznam nezachycuje.

16. K osobě obžalovaného bylo z opisu z evidence Rejstříku trestů zjištěno, že má jeden záznam pro odsouzení Okresním soudem v Karviné, pobočky v Havířově ze dne 23. 7. 2018, sp. zn. 102 T 151/2018, kdy byl odsouzen pro trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odstavec 1, odstavec 2 písmena a) trestního zákoníku a byl mu uložen podmíněný trest odnětí

svobody v trvání 8 měsíců se stanovením zkušební doby na 24 měsíců, ve které se dne 17. 9. 2020 osvědčil. Zároveň byl ukládán trest zákazu řízení motorových vozidel na dobu 24 měsíců, od kterého bylo podmíněně upuštěno a následně se osvědčil obžalovaný dne 4. 5. 2021. Z opisu z evidence přestupků bylo zjištěno, že obžalovaný nemá žádný záznam Ze sdělení úřadu práce bylo zjištěno, že obžalovaný není od roku 2018 evidován jako uchazeč o zaměstnání. Z výpisu ze živnostenského rejstříku bylo zjištěno, že obžalovaný má od roku 2019 živnostenské oprávnění v oboru podnikání, které sám obžalovaný popsal. Ze sdělení České správy sociálního zabezpečení bylo zjištěno, že obžalovaný nepožívá žádný důchod ani dávky vyplácené předmětným úřadem. Z výpisu z katastru nemovitostí bylo zjištěno, že obžalovaný má v přídatném spoluvlastnictví nemovitosti. Z registru vozidel bylo zjištěno, že obžalovaný provozuje jedno vozidlo s datem první registrace 2007. Z centrální evidence exekucí bylo zjištěno, že obžalovaný nemá žádný záznam. Z výpisu z insolvenčního rejstříku bylo zjištěno, že obžalovaný není v úpadku. Z opisu z evidenční karty řidiče bylo zjištěno, že obžalovaný je držitelem řidičského oprávnění od roku 2008 s tím, že má celkem pět záznamů od roku 2011 do 2022. Ve třech případech (2011, 2014 a 2022) jde o přestupky za rychlost řešeny pokutami ve výši 2 500 Kč, 500 Kč a 500 Kč. V jednom případě se záznam vztahuje ke shora popsanému trestnímu řízení a poslední záznam je z roku 2014, potrestán je pokutou ve výši 1 000 Kč a jde o přestupek podle § 27 odstavec 1 písmena n) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu).

17. Soud měl k dispozici zejména výpovědi obžalovaného a svědků, jakož i závěry znaleckého zkoumání ve vztahu k příčinám dopravní nehody a průběhu nehodového děje a dále objektivní důkazy jako protokol o dopravní nehodě v silničním provozu. Ke zdravotnímu stavu poškozeného byly zpracovány dva znalecké posudky, které se zabývaly utrpěnými poraněními a mechanismem vzniku zranění poškozeného.

18. Obžalovaný uvedl, že spatřil cyklistu na přechodu, následně v levém pruhu předjel vozidlo svědka P., viděl na něm aktivní brzdová světla a zaznamenal prudké brždění, a proto začal brzdit, aniž by přímo věděl důvod brždění a následně uviděl chodce. Strhl řízení doleva a najel na betonový obrubník. S poškozeným se nestřetl, ten upadl v důsledku úleku. Nutno podotknout, že obžalovaný se ve výpovědích lišil o intenzitě brzdění svědka P., jakož i o tom, zda viděl brzdová světla nebo ne.

19. Svědci jsou bez bližšího vztahu k obžalovanému i poškozenému. Je sice pravdou, že svědkyně O. a V. poškozeného znají, ale žádný bližší vztah k poškozenému neměly. Poškozeného registrovaly jako osobu, která v okolí jejich bydliště bydlí. Svědci všichni vypovídali logicky, na místě se sešli náhodně. Důvod pro zkreslení svých výpovědí nemají. Soud měl přímé svědky události, a to svědkyni V., S. a P. Nejblíž dopravní nehodě, a tím pádem největší přehled měl svědek P. Byl prvním vozidlem, sám registruje chodce, sám mu také brzdí. Svědkyně V. registruje zejména to, že poškozený jel a následně byl sražen, kdy vyletěl do vzduchu. Jela dál od nehody za dalšími vozidly. Svědek S. jede nejdál od nehody ze slyšených svědků, tvrdí, že o situaci má přehled, ale nehodu vidí dle svých slov na 200 až 300 metrů. Skutečnost, že jede za vozidlem P. a V. je zřejmá, kdy ani jeden z nich si vozidla společnosti JIP nevšimli. Svědek S. poškozeného sice registruje, ale není schopen jednoznačně uvést, z jakého směru poškozený přijel. Potvrzuje, že poškozený jel na kole, že došlo k nárazu, kdy poškozený vyletí do vzduchu a následně spadne. Svědkyně O. je na místě ihned po nehodě, ale samotný nehodový průběh neviděla a nepopisuje ani okolnosti, které mu předcházely. Svědkyně L. taktéž registruje až události po nehodě.

20. Lze shrnout, že poškozený na kole jel. Z výpovědi P., jakož i kamerového záznamu od společnosti SoftCotton je patrné, že poškozený jel od Rudné. Svědek P., který registruje vlastně celý příjezd poškozeného jednoznačně uvedl, že poškozený zastavil, slezl (bez určení, zda měl kolo mezi nohami, či zda jej vedl) a následně se rozjel. S ohledem na krátké časové úseky mezi zastavením a rozjetím, lze ustálit skutkový stav na závěru, že poškozený měl kolo mezi nohami a byl připraven

k jízdě. Jde o závěr ve prospěch obžalovaného a koresponduje to i s výpovědí obžalovaného. Svědek S. toto sice nepopisuje, ale i když tvrdí, že viděl poškozeného s předstihem, neregistruje správně směr jeho jízdy. Lze očekávat, že nemusel na vzdálenost ani správně vyhodnotit, zda poškozený stál nebo ne. Obžalovaný ale potvrzuje, že poškozeného viděl stát, protože předpokládal, že počká, než projede. Následně tvrdí, že měl znemožněn výhled, což nepovažuje soud za prokázané, ale považuje to za účelové tvrzení. Dle protokolu o silniční nehodě jde o rovný a přehledný usek. Výhledu nic nebránilo. Vozidlo svědka P. je sice vyšším vozidlem, ale stále se jedná o osobní vozidlo. Obžalovaný jede zjevně rychleji, než svědek P., vozidla nejedou souběžně v zákrytu. Lze dospět rovněž k závěru, že obžalovaný viděl svědka P. brzdit. Obžalovaný to sám spontánně popsal při svém výslechu (byť to následně v závěrečném návrhu, dle názoru soudu účelově, popřel) a navíc to koresponduje s jeho dalším tvrzením, že je to i důvod, proč také sám obžalovaný brzdil. Rychlost, ze které brzdí, je náležitě prokázána závěry znaleckého posudku znalce z oboru doprava. Soud taktéž vyšel i z rychlosti střetu s poškozeným, jakož i střetu s betonovým ostrůvkem. Znalec vysvětlil, jak k těmto rychlostem došel, závěry považuje soud za přesvědčivé a odpovídají i subjektivnímu vnímání ostatních svědků. Nikdo z nich nepopisuje, že by obžalovaný jel agresivně či výrazně rychleji. Skutečnost, že obžalovaný dojel svědka P., není rozporná s tvrzením znalce ohledně toho, že rychlost před střetem je 50 km/h. Svědek P. sice uvádí, že se obžalovaný blížil a že sám jel asi do 50 km/h, ale přesné údaje neuvedl, a tak není vyloučeno, že svědek P. jel pomaleji. Navíc závěr o tom, že obžalovaný nepřekročil rychlost jízdy v místě je v jeho prospěch.

21. Obžalovaný v rámci trestního řízení uplatnil několik námitek. Rozporoval, že smrt poškozeného je v příčinné souvislosti s dopravní nehodou, kdy se poškozeného nedotknul a ke střetu s jeho vozidlem nedošlo. Soud dospěl k opačnému skutkovému závěru. Obžalovaný se s poškozeným střetl. Svědčí o tom výpovědi svědků P., S. a V., kteří shodně potvrzují, že poškozený vyletěl do vzduchu a následně spadl. Všichni svědci v zásadě potvrdili polohu kola a poškozeného tak, jak je zachyceno v protokolu o dopravní nehodě. Poškozený leží ve větší vzdálenosti od kola, což je v rozporu s tvrzením, že by poškozený z kola pouze spadl v důsledku úleku. Je sice pravdou, že obžalovaný namítal v protokolu o nehodě, že jízdní kolo není v konečné poloze, ale svědci vyslechnuti u soudu potvrdili polohu přibližně v místech, kde je nakonec jízdní kolo dohledáno i policisty. Slyšeni svědci s kolem nemanipulovali. Na vozidle jsou zaznamenány poškození, jsou patrné u fotek číslo 56 až 61. Závěry jsou i v souladu s technickým rozborem znalce z oboru dopravy.

22. Soud dospěl k závěru, že i následek v podobě smrti je v příčinné souvislosti s dopravní nehodou. Dle závěrů znaleckých posudků ve spojení s lékařskými zprávami je zřejmé, že poškozený byl od dopravní nehody ve velmi vážném stavu bez příznivější prognózy s předpokladem doživotního trvání kómatu. Bezprostřední příčinou smrti je zápal plic, která je dle soudně lékařského posudku bezprostřední příčinou po dopravní nehodě a stavu, ve kterém se po dopravní nehodě poškozený nacházel. V podrobnostem soud odkazuje na závěry znaleckého posudku.

23. Obžalovaný dále namítal, že poškozený byl nejspíš pod vlivem alkoholu, který z něj výrazně cítil. Námitka je vyvrácena objektivním toxikologickým vyšetřením provedeným z odběru krve provedeného přibližně hodinu po dopravní nehodě. Svědkyně L. i O. alkohol sice také cítily, ale připustily, že na místě bylo rozbité pivo a je možné, že proto alkohol cítily. Rozbité pivo je zachyceno i na fotografiích z místa dopravní nehody. Skvrna zjevně od piva je viditelná zhruba v místě, kde bylo tělo poškozeného.

24. Za podstatné, na čemž se shodne svědek P., ale i obžalovaný je, že P. brzdil, obžalovaný viděl brzdová světla, nicméně nečiní tak dostatečně, neboť dle závěrů znaleckého posudku měl obžalovaný možnost vozidlo zastavit před místem střetu s dostatečným předstihem, pokud by řádně reagoval na situaci v silničním provozu. Obžalovaný mohl vidět poškozeného a také mohl reagovat na brždění svědka P. Koneckonců svědek P. vozidlo z přibližně shodné rychlosti jako

obžalovaný zastavil, a to dokonce tak, že byl na úrovni hranice křižovatky, která je před přechodem pro chodce. V této věci nemůže obstát námitka obžalovaného, že byl znemožněn výhled. Soud poukazuje na uvedené, kdy jde o přehledný úsek, vozidlo obžalovaného nejelo plynule v zákrytu, jak popsal svědek P. a navíc obžalovaný sám uvádí, že cyklistu nejprve viděl na přechodě s předstihem. I pokud by byl zakryt výhled, měl na to obžalovaný reagovat snížením rychlosti jízdy, případně i zastavením, neboť se nacházel před přechodem pro chodce. Obžalovaný svým počínáním porušil povinnosti řidiče, a to konkrétně povinnosti uvedené v § § 4 písmena a), písmena b), § 5 odstavec 1 písmena b), písmena h), odstavec 2 písmena f) a § 18 odstavec 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu). Obžalovaný má obecnou prevenční povinnost, která předpokládá obecnou máru pozornosti a plné věnování se jízdě. Obžalovaný nesmí ohrozit, ale ani omezit chodce, který nejenže přechází, ale zjevně i hodlá přecházet přes přechod pro chodce. Za tím účelem je případně povinen vozidlo nejen zpomalit, ale pokud je to nutné i zastavit. Současně má obžalovaný povinnost snížit rychlost jízdy, nebo zastavit, pokud vozidlo jedoucí před přechodem pro chodce snižuje rychlost jízdy, nebo zastaví před přechodem. Povinnost se vztahuje na řidiče jedoucí stejným směrem. Obžalovaný také musí rychlost jízdy přizpůsobovat okolnostem v provozu. Povinnostem obžalovaný nedostál. Nereagoval na poškozeného, kterého u přechodu viděl stát. V dané situaci nemohl ani spoléhat na to, že cyklista bude chtít pokračovat v jízdě dále na jízdní kolem. Cyklista mohla kolo vést běžnou chůzí, na což obžalovaný nereagoval. Obžalovaný nereagoval ani na zastavení vozidla svědka P. A nedbal zvýšené opatrnosti před přechodem pro chodce, kde má jako řidič zásadní povinnosti.

25. Část námitek obžalovaného směřovala k principu omezené důvěry v dopravě, o čemž svědčí i odkazy obhajoby na rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věcech 8 Tdo 1052/2015 a 3 Tz 182/2001. Z obecných závěrů citovaných rozhodnutí je možné vyjít i v tomto případě, ale nelze z nich dospět ke shodnému závěru, neboť v nyní projednávaném případě se významně liší skutkové okolnosti. V prvém citovaném případě došlo k nehodě vozidla s chodcem, kdy chodec přecházel mimo přechod pro chodce, a to v blízkosti světelné křižovatky s přechodem pro chodce řízeným světelnou signalizací, kterou byl povinen chodec využít, ale nevyužil. Chodec v daném případě rychle běžel, řidič vozidla reagoval, uhýbal, ale těsně před střetem změnil chodec směr běhu. V daném případě soud dovodil, že řidič v místě měl celou řadu povinností, kterým musel dostát. Musel současně sledovat světelnou signalizaci na blízké křižovatce, dopravu v okolních jízdních pruzích, ale i za vozidlem. Chodec běžel, mimo přechod se světelnou signalizací, který měl povinnost využít, a to rychle a těsně před střetem změnil směr chůze. V takovém případě soud dospěl k závěru, že nelze po řidiči spravedlivě požadovat, aby situaci zabránil. V druhém citovaném případě se jednalo o případ se zcela odlišnými skutkovými okolnostmi, neboť došlo ke střetu chodce s vozidlem, a to mimo obec, kde šel opilý neosvětlený chodec, který vkročil do jízdní dráhy vozidla.

26. Soud se zabýval principem omezené důvěry v dopravě. Obecně může každý spoléhat na to, že ostatní účastníci provozu v silniční dopravě dodrží svým zákonným povinnostem. Princip se uplatní pouze, pokud zde nejsou další okolnosti, ze kterých je patrné, že druhý účastník svým povinnostem nedostojí. Pak i porušení, které se na následku dopravní nehody nepodílelo významně, nemůže vyvinit řidiče. Shodný princip byl uplatněn i v prvém případě, kdy soud dospěl k závěru, že okolnosti neindikovaly porušení povinnosti chodce, který do cesty vběhnul. Nicméně odlišně tomu bylo v nyní projednávaném případě. Obžalovaný viděl, že poškozený jede na jízdním kole po chodníku (v rozporu s pravidly silničního provozu), současně viděl, že dojel k přechodu a z kola neslezl (zjevně chtěl jízdou na kole pokračovat i přes přechod v rozporu s pravidly silničního provozu), současně viděl, že vozidlo jedoucí jeho směrem před přechodem brzdí a stejně adekvátně na danou situaci nereagoval, i když měl dostatek prostoru tak učinit. Současně z hustoty provozu (patrného na kamerových záznamech) je zřejmé, že v daném místě neměl žádných dalších zásadních povinností jako řidič, s výjimkou povinnost reagovat v souladu s pravidly silničního

provozu na přechod pro chodce. Současně šlo o přehledný úsek v zástavbě s omezenou rychlostí jízdy 50 km/h, kde mohl pohyb osob předpokládat. Pokud obžalovaný dále tvrdí, že neměl přehled o situaci těsně před rozjetím cyklisty do cesty, protože měl zastíněn výhled, je možné odkázat na povinnost vyplývající z § 18 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu). Na situaci však nereagoval (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn 6 Tdo 974/2023).

27. Soud zároveň shledal spoluzavinění poškozeného, který jel na přechodu pro chodce v rozporu s § 54 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu). U dopravních nehod je běžné, že je obvykle výsledkem více příčin, přičemž příčinou následku je každé jednání, bez kterého by následek nenastal. To neznamená, že určitá okolnost ztratila svůj charakter příčiny. Nedochází k přerušení příčinné souvislosti mezi jednáním obžalovaného a dopravní nehodou, ale je nutné uvažovat o spolupůsobení ke vzniku následku. Vždy musí platit, že jednání pachatele je takovou skutečností, bez níž by k následku nedošlo (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci 6 Tdo 974/2023). Soud posuzoval množství porušení povinností a jejich význam. Skutečnost, že poškozený vjel na přechod pro chodce na jízdním kole není zásadní příčinou. Znalec Ing. Škandera uvedl, že i při rychlosti 3,6 km/h za hodinu (rychlost poškozeného v případě chůze se zohledněním jeho věku) by ke střetu došlo, neboť střet by byl vyloučen pouze, pokud by obžalovaný zvolil shodnou trajektorii jízdy, tedy že by naboural do betonového ostrůvku. Je nutné ale zároveň konstatovat, že je to právě obžalovaný, který má odbornou způsobilost k řízení motorových vozidel, respektive prokázal znalost zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), a proto soud považuje porušení jeho povinností za významné. Nicméně pomineme-li prevenční povinnost, které nedostáli oba účastníci, pak je porušení povinnosti obžalovaný vůči poškozený v poměru 2 ku 1. Z tohoto důvodu dospěl soud k závěru, že poškozený se spolupodílel na dopravní nehodě ze 30 %.

28. Po právní stránce soud hodnotil jednání obžalovaného jako trestný čin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odstavec 1, odstavec 2 trestního zákoníku, kdy obžalovaný jinému z nedbalosti způsobil smrt a takový čin spáchal proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona. Povinnosti, které obžalovaný porušil je nutné považovat za důležité. Jde o povinnosti řidiče ve vztahu k přechodu pro chodce. Povinnost umožnit nejen chodce přecházející přechod pro chodce, ale i tomu, který zjevně přechod chce přejít, a to nejen zpomalením, ale případně i zastavením, je důležitou povinností. Její porušení často vede k závažným dopravním nehodám s vážným omezením zdraví chodců a nezřídka ke smrti chodce. Je to dáno povahou provozu, ale také zejména nerovností mezi kinetickou energií vozidla a chodce. Závěr je dán i tím, že chování řidičů před a na přechodu pro chodce je upraven vícero ustanoveními. Současně i tím, že řidiči jedoucí stejným směrem jsou povinni případně zastavit vozidlo, zastaví-li jiné vozidlo před přechodem pro chodce. Obžalovaný se jednání dopustil v nedbalosti vědomé, kdy věděl, že porušením pravidel vztahujícím se k přechodu pro chodce může porušit právem chráněný zájem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že k porušení nedojde. Obžalovaný nezastavoval vozidlo s předstihem, i když tak učinit mohl, a spoléhal na to, že poškozený po přechodu nepřejde, i přestože k tomu závěru neměl dost důvodů, kdy naopak veškeré okolnosti svědčily pro závěr opačný.

29. Při úvaze o druhu a výměře trestu vycházel soud z kritérií § 37 a § 38 trestního zákoníku a dále přihlédl k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, poměrům na straně obžalovaného včetně dosavadního způsobu jeho života a v neposlední řadě soud vzal v potaz rovněž předpoklady nápravy obžalovaného a význam zákonem chráněného zájmu, který byl počínáním obžalovaného dotčen.

30. Obžalovanému polehčuje okolnost uvedená v § 41 písmena p) trestního zákoníku, kdy před spácháním vedl řádný život, neboť mu svědčí fikce neodsouzení. Po dopravní nehodě poskytl poškozenému první pomoc, což soud zohlednil ve prospěch. Obžalovaný jinak řádně pracuje a

stará se o nezletilé dítě. Řádně také hradí dluhy, které dle svých slov má z podnikání, kdy vůči obžalovanému není dle centrální evidence exekucí vedeno exekuční řízení. Soud v rámci druhu a výměry trest zohlednil ve prospěch obžalovaného spoluzavinění poškozeného na následku dopravní nehody. Soud přihlížel i k okolnostem jednání, kdy jednáním byl závažným způsobem porušen právem chráněný zájem na ochraně života druhého, a to v důsledku závažného porušení dopravních předpisů. Trestní zákoník pamatuje u daného trestného činu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odstavec 2 trestního zákoníku trestem na 1 rok až 6 let. Soud ve prospěch zohlednil všechny polehčující okolnosti, které převládaly. Soud dospěl k závěru, že je možné ukládat kombinaci trestu podmíněně odloženého na zkušební dobu s peněžitým trestem a trestem zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel.

31. V případě trestu odnětí svobody soud ukládal trest při v první třetině zákonné trestní sazby ve výměře 18 měsíců. Trest podmíněně odložil na zkušební dobu ve výměře 30 měsíců. U obžalovaného není předpoklad, že by se trestné činnosti dopouštěl i do budoucna, byť obžalovaný má záznamy v evidenční kartě řidiče. Je nutné přihlédnout ke skutečnosti, že v jeho případě jde o nedbalostní jednání. Delší zkušební dobu soud ukládal s ohledem na závažný následek, a aby dostatečně zdůraznil závažnost porušení dopravních předpisů. Dále soud uložil podle § 67 odstavec 1, odstavec 2 písmeno b), § 68 odstavec 1, odstavec 2 trestního zákoníku peněžitý trest v celkové výměře 20 000 Kč. Počet denních sazeb soud stanovil při zohlednění trestného činu na 40 denních sazeb, kdy v počtu denních sazeb se projevila skutečnost, že trest byl ukládán souběžně s trestem podmíněným. Soud tedy ukládal trest při spodní možné výměře denních sazeb. Výši denní sazby soud stanovil ve výši 500 Kč. Obžalovaný uvedl, že řádně podniká, hradí své dluhy a stará se o nezletilé dítě. Soud vyšel z průměrného výdělku, kdy předpoklad je, že takového příjmu obžalovaný nepochybně dosáhne. Z tohoto údaje pak postihl v rámci peněžitého trestu třetinu, což je část příjmů, která je obecně zbytná a neměla by narušit vyživovací povinnost obžalovaného. Soud umožnil obžalovanému hradit peněžitý trest v přiměřených splátkách ve výši 2 000 Kč měsíčně pod ztrátou výhody splátek, pokud nebudou jednotlivé splátky uhrazeny řádně. Soud totiž zohlednil fakt, že obžalovaný má dluhy z podnikání. Uložením peněžitého trestu nebude znemožněno uspokojení nároků poškozených. Jednak budou primárně hrazeny ze zákonného pojištění odpovědnosti z provozu vozidel na pozemních komunikacích, jednak z uhrazeného peněžitého trestu je možné hradit na žádost poškozených i jejich nároky.

32. Za nutné považoval soud uložit trest zákazu činnosti podle § 73 odstavce 1, odstavce 3 trestního zákoníku. Soud ukládal trest v rozpětí od 1 roku do 10 let. V rámci zákonné sazby ukládal trest v první čtvrtině rozpětí, neboť soud zohledňoval polehčující okolnosti, spoluzavinění poškozeného a skutečnost, že obžalovaný potřebuje řidičské oprávnění k výkonu podnikatelské činnosti, kdy uvedl, že používá vozidlo k zásobování dvou provozoven. Trest zákazu činnosti v délce 24 měsíců lze považovat za přiměřený a je zákonem předpokládaným následkem protiprávního jednání. Činnost, která je zakazována, musí mít souvislost s jednáním, při kterém došlo ke spáchání trestného činu. V případě dopravní nehody s následkem smrti, při které bylo zjištěno porušení důležitých povinností řidiče, je trest nutné uložit právě z důvodu, aby se do budoucna předešlo obdobnému jednání. Trest musí být přiměřený i z pohledu poškozených, aby jej považovali za alespoň částečné odčinění nespravedlnosti, ke které došlo. Trest zákazu řízení zohlednil i předchozí přestupky na úseku dopravy spáchané obžalovaným. Soud podotýká, že řízení není samozřejmostí. Řízení motorových vozidel je nebezpečná činnost, při které je nutné, aby byl řidič zcela koncentrován, obzvláště v případech řízení ve větších městech, kde je provoz hustší. Jakékoliv selhání, byť sekundové, má často závažné následky, neboť v provozu se pohybují nejen vozidla s velkou hmotností schopné vyvinout vysoké rychlosti, ale souběžně také nechránění chodci.

33. Pokud jde o výrok na náhradě škody, k trestnímu řízení se řádně a včas připojila Všeobecná zdravotní pojišťovna za vynaložené lékařské úkony zemřelého poškozeného s částkou 2 215 098 Kč. V případě poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny soud zcela vyhověl nároku na náhradu škody a obžalovanému uložil podle § 228 odstavec 1 trestního řádu povinnost uhradit škodu ve výši 1 550 568,60 Kč, tedy částku krácenou o 30 % odpovídající spoluzavinění poškozeného. Náklady, které zdravotní pojišťovna vynaložila, byly řádně doloženy přehledem poskytnuté lékařské léčby, přičemž výkazy poskytnuté léčby korespondují s předmětnou dopravní nehodou, kterou obžalovaný způsobil. Z tohoto důvodu soud vyhověl nároku poškozené zdravotní pojišťovny pouze v části a ve zbylém rozsahu ji odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních dle § 229 odstavec 2 trestního řádu.

34. S nárokem na náhradu nemajetkové újmy a škody se připojila i poškozená manželka Alžběta N. Uplatnila nemajetkovou újmu spočívající v duševních útrapách způsobených v důsledku usmrcení, a to v částce 1 000 000 Kč. Dále uplatnila poškozená škodu odpovídajícím nákladům na pohřeb poškozeného ve výši 11 576 Kč.

35. Podle § 2959 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku při usmrcení nebo zvlášť závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

36. Při stanovení nemajetkové újmy v penězích soud vycházel ze zásad slušnosti a z judikatury, která byla této problematice věnována. Z rozhodovací činnosti soudů vyplynula základní východiska, kterými jsou jednak okolnosti na straně poškozených, a jednak okolnosti na straně škůdce. Z první uvedené kategorie je nutné přihlédnout k intenzitě vztahů pozůstalého a zemřelého, k věku zemřelého a pozůstalého, k otázce existenční závislosti pozůstalého na usmrcené osobě či k morálnímu zadostiučinění. Z druhé uvedené kategorie je nutné zohlednit míru zavinění, respektive ke spoluzavinění ze strany usmrcené osoby, k postoji škůdce, k dopadu události do sféry původce a k majetkovým poměrům škůdce (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 4 Tdo 1402/2015). Pro stanovení výše peněžité náhrady újmy je důležitá úroveň vztahů mezi zemřelým a pozůstalým. Obecně lze vyslovit s odkazem na ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího soudu ČR závěr, že usmrcení blízkého člověka má významný dopad do psychiky pozůstalého, kterou mnozí shledávají jako nesnesitelnou, omezující zbylé aktivity a nezřídka přerůstá tento stav do duševního onemocnění. Významnou roli hraje i postoj pachatele trestné činnosti, ať již v pozitivní rovině ve zmírnění dopadů, či naopak v prohloubení pocitů beznadějnosti.

37. V tomto konkrétním případě soud vycházel ze skutečnosti, že v případě manželky poškozeného jde o jeden z nejbližších vztahů. Tím spíše, že zemřelý s pozůstalou žili v manželství od roku xxx, přičemž z manželství vzešly tři děti. Spolu také pozůstalá se zemřelým zažili i tragickou událost v podobě ztráty syna. Soud také zvažoval, že ztráta zemřelého manžela přišla v důchodovém věku, kdy si mohou vzájemně manželé pomáhat ve stáří. Narušením takových vztahů v důsledku neočekávatelné událostí dojde k obrovskému zásahu do života pozůstalých, a proto je namístě o náhradě nemajetkové újmy v podobě finanční satisfakce uvažovat. Na opačnou stranu soud zvažoval i fakt, že fatální následek v podobě smrti poškozené byl způsobem nedbalostním jednáním obžalovaného, a proto je nutné zohlednit i přiměřenost náhrady ve vztahu k poměrům obžalovaného. Náhrada nemajetkové újmy nesmí být likvidační, aby umožňovala další důstojný život obžalovaného. Rovněž je nutné přihlédnout k faktu, že primární zadostiučinění bylo pozůstalým poskytnuto již tím, že došlo k odsouzení obžalovaného a stanovení spravedlivého a přiměřeného trestu. Nelze ale dospět k závěru, že samotné odsouzení je dostatečnou satisfakcí. V daném případě, s ohledem na vztah pozůstalé se zemřelým, je namístě uvažovat i o satisfakci v podobě finanční. Soud zvažoval i věk zemřelého, kdy je pravdou, že zemřelý byl ve vyšším věku, ale na druhou stranu zcela soběstačný a je zřejmé, že zemřelý mohl mít před sebou celou řadu

důležitých životních událostí v rodině. Tím spíše, že z onemocnění přirozené povahy soudní lékař konstatoval v zásadě jen běžné civilizační nemoci odpovídající věku zemřelého. V náhradě újmy soud zvažoval i postoj obžalovaného k trestnímu řízení, kdy popíral vinu na dopravní nehodě, setrvale trval na tom, že poškozený byl v době nejspíše opilý, i když to bylo vyvráceno toxikologickým vyšetřením. Současně necitlivě rozporoval příčinnou souvislost mezi dopravní nehodou a smrtí poškozeného. Soud při stanovení přiměřené částky jako náhrady nemajetkové újmy vyšel z částky 800 000 Kč, která je přiměřená i ekonomické realitě, neboť jde o přibližně dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného (tedy za rok 2022, 40 353 Kč, tedy 807 060 Kč). Úvahy o této částce odpovídají i ustálené rozhodovací praxi (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018). Částka odpovídá i zásadám slušnosti. Je adekvátní i ve vztahu mezi zemřelým a pozůstalou. Zohledňuje i vztahy mezi nimi. Soud nečinil modifikaci směrem dolů s ohledem na další shora popsané okolnosti, kdy by to nepovažoval za přiměřené s ohledem na postoj obžalovaného. V tomto případě navíc došlo k porušení dopravních předpisů jedním z nejzávažnějších způsobů. Úpravu částky soud provedl toliko z pohledu spoluzavinění poškozeného, tedy částku snížil o 30 %, na konečnou částku 560 000 Kč.

38. Jde-li o uplatněný nárok na náklady pohřbu, soud nároku nevyhověl. Z předložených dokladů bylo zjištěno, že náklady pohřbu nenesla poškozená, která se s nárokem připojila. Soud by mohl nároku vyhověl pouze pokud by bylo zřejmé, že částku skutečně ušla z majetku pozůstalé Alžběty N. S tímto nárokem soud odkázal pozůstalou na řízení ve věcech občanskoprávních dle § 229 odstavec 2 trestního řádu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možné podat odvolání do osmi dnů od doručení jeho písemného vyhotovení k Okresnímu soudu v Ostravě. O odvolání bude rozhodovat Krajský soud v Ostravě. Odvolání může podat státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody. Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého výroku, může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícímu rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

Odvolání musí být ve výše uvedené lhůtě (nebo v další lhůtě stanovené samosoudcem) odůvodněno tak, aby bylo patrno, ve kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen uvést, zda odvolání podává, byť zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Právo odvolání nemá ten, kdo se jej po vyhlášení rozsudku výslovně vzdal.

Držitel řidičského oprávnění pozbývá řidičské oprávnění dnem právní moci rozhodnutí, kterým mu byl soudem uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel. Řidičský průkaz je povinen odevzdat držitel řidičského průkazu příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do 5 pracovních dnů ode dne, kdy nabylo právní moci odsuzující rozhodnutí (§ 94a odst. 1, odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

Poškozený může žádat o uspokojení nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem podle zákona č. 59/2017 Sb., o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí uložených v trestním řízení a o změně některých zákonů, v platném znění, a to na základě žádosti jím podané u Ministerstva spravedlnosti do 60 (šedesáti) dnů

- od nabytí právní moci trestního příkazu nebo odsuzujícího rozsudku vydaného soudem v trestním řízení o trestném činu, v důsledku jehož spáchání vznikl oprávněné osobě majetkový nárok (§ 2 odstavec 4 písmeno a), c), d) zákona č. 59/2017 Sb., ve spojení s § 8 odstavcem 1 tohoto zákona), nebo
- od nabytí právní moci rozhodnutí vydaného soudem v řízení ve věcech občanskoprávních, kterým byl oprávněné osobě přiznán její majetkový nárok (§ 2 odstavec 4 písmeno b) zákona č. 59/2017 Sb., ve spojení s § 8 odstavcem 1 tohoto zákona),

jinak právo na uspokojení jejího majetkového nároku ze zvláštního účtu zaniká.

Ostrava 21. června 2024

Mgr. Dalibor Zecha
předseda senátu